

Stuðulin til vinnulívið:

Ongar treytir fylgja við stuðlinum

Tað er ikki neyðugt, tí tað er okkara lyndi at byggja út og økja um framleiðslu um møguleiki er fyri tí, sigur Anfinn Kallsberg. Hann heldur, at tær 180 milliónirnar, uppskotið kostar, er góð ilga í framtíðina

-Vit eru samdir um at spara á figgjarlógini, men um allar tær 180 milliónirnar, uppskotið um lækking av lønum og skatti kostar, skulu sparast aðrastaðni, er ikki vist. Eg haldi at vit skulu uppfata hetta sum eina fløgu í framtíðina, sigur Anfinn Kallsberg, formaður Fólkaflaksins. Han heldur, at hetta eru sera væl útgivnir pengar sum vónandi og væntandi koma fleirfalt aftur. Formaður Fólkaflaksins sigur, at tað er alneyðugt at styrkja vinnuliga partin í samfelagnum mótevgis tí almenna.

Ongar treytir fylgja við
Vinnulívið fær tað lónarlaga 12 prosent lættari nú og

aftur 12 prosent eitt ár seinri. Men vil Fólkaflakurin tryggja sær, at hesin stuðul verður nýttur eftir ætlan?

Anfinn Kallsberg heldur tað ikki vera neyðugt við nøkrum bindingum. Tað fer altíð at vera okkara lyndi at útbyggja og skapa fleiri arbeiðspláss um møguleiki er fyri tí, og tí heldur hann, at pengarnir verða skilagott nýttir. Tað kemur heilt av sær sjálvum, heldur formaður Fólkaflaksins.

Koddini?

Í álitinum frá 1990, har ymiskir møguleikar fyri at lækka kostnaðarstøði, eru umrøddir, verður millum sagt, at ein vandi er, at kost-

naðarmedvitið í virkjnum verður minni, eins og hugurin til at effektivisera framleiðsluna eisini verður minni.

Jú sjálvandi er altíð ein vandi har, men hetta álitid varð skrivað í 1990 tá nærmast einki arbeiðsloysi var. Um vit framdu hesar tankar tá, og tørvur var á arbeiðsmegi, so kundi hetta partvíst verið ein koddid. Men tað sum vinnan er farin ígjøgnum seinastu tíðina, er ein stór effektivisering, sigur formaður Fólkaflaksins.

Men vandi er eisini við effektiviseringum, verða fløgur gjørdar í deyðar lutir, maskinur og arbeiðspláss verða niðurlagd. Tað

er ikki vegurin. Fyri tað fyrsta hava vit ikki pengar at gera fløgurnar, og fyri tað næsta hava vit ivaleyst av fólki, sum helst skuldi komið aftur í arbeiði, sigur Anfinn Kallsberg og leggur afturat, at hesum er hann tí ikki bangin fyri.

Nógvar serligar reglur

Nógvir føroyingar arbeiða uttanlands. Millum annað í Týsklandi og Noregi, og harafturat hava vit danskt lønt fólk í Føroyum. Í hesum førnum fer lónarmunurin at økjast. Er vandi fyri enn fleiri fara at fáa sær arbeiði uttanlands og verða skattabið í Føroyum?

-Hetta kann eisini tykjast at vera ein trupulleiki, men

Anfinn Kallsberg, formaður Fólkaflaksins heldur, at tað uppskotið at lækka lønir og skatt, kostar í fyrsta umfari, eru væl útgivnir pengar sum koma fleirfalt aftur.
Mynd: Kalmar

kann ivaleyst loysast við millum øðrum einum lónarskatti, sum verður tikin av áðrenn ein verður skattaður í sjálvari skattaskipanini, sigur Anfinn Kallsberg. Hann leggur afturat, at tað er ymiskt, sum má upp á pláss, og tað er einki at ivast í, at fleiri serskipanir mugu til.

Anfinn Kallsberg sigur, at tað eru eisini fleiri trupulleikar viðvíkjandi teim ymisku sáttmálunum á arbeiðsmarknaðinum um fakfeløgini ikki vilja ganga sjálvboðin við til hesa skipan, og tað fara vit fyrst at royna.

Plenuklippametodan dugir ikki meira

Hvussu ætlar Fólkaflakurin at skerja innan al-

menna sektorin?

-Plenuklippametodan dugir ikki meira. Skal sparast meira, mugu virkisøki takast burtur, sigur Anfinn Kallsberg. Hann leggur afturat, at nú almenni sektorurin er vorðin 50 prosent av samlaða lónargrundarlagnum í mun til 27 prosent fyri nøkrum árum síðani er greitt, at her er ikki longur samsvar.

Hvat skal kutast burtur?

-Tað fara framhaldandi tingingarnar at vísa. Men tí hava ivaleyst hugsað um onkrar ávísar?

-Tað hava vit sjálvandi, men tað sigi eg ikki nú.

Verður talan um vittefvenandi privatiseringar?

-Tað hava vit avgjørt einki í móti.

tór.-

Arne Poulsen, Føroya Arbeiðsgevarafelag:

Ein brúkilig loysn

- Føroyska vinnulívið hevur brúk fyri kostnaðarsparingum, um vit skulu kappast við onnur lond. Tilboðið til vinnuna at lækka lønirnar 12%, er ein partur av loysnini, sigur Arne Poulsen

-Tað er einki loyndarmál, at kostanarstøðið hjá okkum er ovarlaga á stiganum - um ikki hægst, í mun til kostnaðarstøðið hjá okkara kappingarneytar í grannalondunum, sigur Arne Poulsen.

-Lønirnar eru eins høggar, el-prísurin nógv hægri, og tað kostar okkum nógv meir at flyta vørur aftur og fram. -Sostatt kann sigast, liggja vit hægst á kostnaðarstøðinum, og kortini skulu vit verða kappingarførir við

hinar.

-Hvørja trygd fáa politikararnir fyri, at afturbæringin til vinnulívið verður nýtt í vinnuni?

-Tú kanst ikki stýra vinnuni við at seta treytir fyri, hvussu hon skal skipast. Royndirnar vísa aðrastaðni, at eingin trygd er fyri vinnulívinum, uttan so at vinnan sjálv tryggjar sín vøkstur.

-Dømi er Ísland, sum hevur nógv betur umstøður at arbeiða undir, enn vinnan í Føroyum. Kostnaðarstøð-

ið er lægri, og tað hevur eydnast teimum at menna vinnuna munandi.

Onnur samfeløg á sama stóð sum okkara, eitt nú Isle of Man og Hetland, hava eisini havt stórri menning í vinnuni, orsakað av at tey hava lagaligari vinnulóggevú enn vit.

-Royndirnar vísa, at um vinnulívið fær stóð til virka á, so skapar tað stórri virksemi og lönsemi, sigur Arne Poulsen.

-Hetta er ein góð byrjan,

men so krevst m.a. eisini, at handilsavtalan við ES verður gjørd betur, og trygd fyri at politikarar ikki í tíð og ótíð broyta vinnulóggevuna.

Dagny

Arne Poulsen, Føroya Arbeiðsgevarafelag: - Royndir aðrastaðni hava víst, at eingin trygd er fyri vinnulívinum, uttan so at vinnan sjálv tryggjar sín vøkstur